

POSTANOWIENIE

30 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 30 kwietnia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa D.T.

przeciwko U.T.

o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej,

na skutek skargi kasacyjnej D.T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z 27 sierpnia 2024 r., VI Ca 342/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od D.T. na rzecz U.T. 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 marca 2023 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwo D.T. w sprawie przeciwko U.T. z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa-Ochota o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej i orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z 27 sierpnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach postępowania odwoławczego.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność ze względu na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 52 § 1 i 2 k.r.o.

W odpowiedzi uczestniczka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r.,

V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu.

Skarżący kwestionując prawidłowość wyroku Sądu Okręgowego polemizuje *de facto* z ustaleniami Sądów *meriti*, które wskazują na niewystępowanie w ustalonych w sprawie okolicznościach ważnych powodów uzasadniających ustanowienie między małżonkami rozdzielności majątkowej. Tymczasem, pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (zob. np. postanowienie SN z 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17). Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 52 § 1 k.r.o. przesłanką ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej na żądanie jednego z małżonków są jedynie „ważne powody”. Jednym z takich powodów – zgodnie z art. 52 § 2 k.r.o. jest życie małżonków w „w rozłączeniu”. Jednak – na co słusznie zwraca uwagę orzecznictwo Sądu Najwyższego – okoliczność, że małżonkowie żyją w rozłączeniu, nie oznacza, iż w każdym przypadku separacji faktycznej sąd ma obowiązek ustanowić

rozdzielność majątkową. Przepis ten stwarza jedynie możliwość ustanowienia takiej rozdzielności w sytuacji, kiedy faktyczna separacja uniemożliwia małżonkom współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, skutkuje trwałym zerwaniem wszelkich stosunków majątkowych niemożliwością podejmowania wspólnych decyzji gospodarczych (postanowienie SN z 21 października 2025 r., I CSK 1878/25).

Przy ustalaniu i wykładni pojęcia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. należy się bowiem koncentrować na sferze stosunków prawnomajątkowych małżonków (postanowienie SN z 30 grudnia 2024 r., I CSK 3057/23).

Tymczasem zgodnie z ustaleniami faktycznymi, którymi Sąd Najwyższy jest związany, powód – pomimo opuszczenia wspólnego mieszkania w grudniu 2021 r. – nadal regulował zobowiązania finansowe związane z dotychczasowym wspólnym mieszkaniem, w tym raty kredytu hipotecznego, czynsz na rzecz wspólnoty mieszkaniowej, a także rachunki za media, telewizję i Internet. Ponadto, powód opłacał również rachunki za abonament telefoniczny. Z kolei w 2022 roku powód złożył wspólne zeznanie podatkowe za rok 2021, obejmujące zarówno jego dochody, jak i dochody pozwanej. Dodatkowo, 15 lipca 2022 roku została złożona korekta wspomnianej deklaracji podatkowej, co wskazuje na kontynuowanie pewnych finansowych działań wspólnych, nawet pomimo faktycznej separacji.

Należy przy tym uwzględnić, że termin „wyjątkowe wypadki”, podobnie jak „ważne powody”, to zwrot niedookreślony, który zapewnić ma sądowi niezbędną swobodę w kwalifikowaniu konkretnych stanów faktycznych. W judykaturze i piśmiennictwie trafnie podkreśla się, że przesłanka „wyjątkowego wypadku” wymaga całościowego rozważenia sytuacji danego małżeństwa, co stanowi domenę sądów *meriti*. W tych okolicznościach Sąd Najwyższy w ramach nadzoru judykacyjnego nad orzecznictwem sądów powszechnych mógłby interweniować jedynie wyjątkowo w razie rażącego naruszenia prawa przez sąd odwoławczy, co nie miało miejsca w okolicznościach niniejszej sprawy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 4 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]